

บทที่ 5

บทวิเคราะห์บทบาทอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาของ

ป.ป.ป. ตามแนวทางที่พัฒนาใหม่

การพัฒนาบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าปัจจุบันนี้ ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาที่ ป.ป.ป. อาจพัฒนาไปได้หลายแนวทาง ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 แต่การพัฒนาแนวทางจะเหมาะสมกับการดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. นั้น ควรศึกษาถึงผลดีและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาในแต่ละแนวทาง เพื่อให้ได้แนวทางที่มีผลกระทบน้อยที่สุด แต่ละแนวทางมีผลดีผลกระทบประจักษ์จะนำเสนอให้ทราบดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์แนวทางพัฒนากฎหมายไทย

5.2 วิเคราะห์แนวทางตามกฎหมายต่างประเทศ

5.1 วิเคราะห์แนวทางพัฒนาตามกฎหมายไทย

แนวทางพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. ตามกฎหมายไทย แต่ละรูปแบบมีผลดีผลกระทบดังนี้

5.1.1 การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน

การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนโดยเอกเทศ สามารถทำการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาได้เอง ส่วนงานสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. สามารถเสนอต่อพนักงานอัยการได้โดยตรงเพื่อพิจารณาสั่งฟ้อง จะทำให้เกิดผลดีและผลกระทบดังนี้คือ

1. ผลดี

(1.) การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีบทบาทเป็นพนักงานสอบสวนจะทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีความเป็นเอกภาพ อิสระ และเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่

สามารถดำเนินการต่างๆ เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานในการสอบสวนได้เอง เช่น มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ต่างๆ เพื่อตรวจค้นสถานที่ บุคคล หรือสิ่งของที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ยึดหรืออายัดสิ่งของที่ตรวจค้น จับกุมผู้กล่าวหาหรือผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด เป็นต้น เป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่ต้องรอให้พนักงานสอบสวนมาดำเนินการให้แทน เท่ากับทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เร็วขึ้นการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีความหนาแน่นเพียงพอที่จะชี้ความผิดและโทษของผู้กระทำผิดได้ เพราะเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ทราบถึงกลไกวิธีปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ทางฝ่ายบริหารมากพออยู่แล้ว ซึ่งได้มาจากการตรวจสอบกำกับดูแลงานฝ่ายบริหารเป็นปกติหน้าที่ของ ป.ป.ป. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. จึงสามารถทราบได้ว่าหลักฐานใดที่สามารถนำมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงและความผิดได้ ส่วนงานสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. จึงมีประสิทธิภาพมากพอที่ใช้ดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาได้โดยตรงสมกับเจตนารมณ์ที่ให้ ป.ป.ป. รับผิดชอบดูแลด้านคดีอาญา เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้สุจริตมิให้ได้รับความกระทบกระเทือนจากการกระทำผิดนั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control)

(2.) เป็นการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร ป.ป.ป. จากการเป็นองค์กรเสริมให้เป็นองค์กรหลักของฝ่ายบริหาร ในการตรวจสอบกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารกันเองได้โดยตรงสมกับเจตนารมณ์ที่ได้จัดตั้งป.ป.ป. ขึ้นมาให้มีลักษณะเป็นองค์กรอิสระปราศจากการครอบงำของอิทธิพลใดๆ ทำให้องค์กร ป.ป.ป. มีความเป็นกลางและเที่ยงธรรมตรงกับวัตถุประสงค์ในการออกพระราชบัญญัติป.ป.ป. มารองรับฐานะขององค์กร ป.ป.ป. เท่ากับทำให้พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. มีผลบังคับใช้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เมื่อองค์กร - ป.ป.ป. มีฐานะสมกับองค์กรหลักของฝ่ายบริหารแล้ว ย่อมไม่เป็นการยากที่จะพัฒนาต่อไปให้กลายเป็นองค์กรของฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง เพื่อตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้มีประสิทธิภาพปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานใดขึ้นมาใหม่ให้เป็นการซ้ำซ้อนกัน องค์กร ป.ป.ป. สามารถดูแลรับผิดชอบได้เองโดยตลอด เหมือนดังเช่นองค์กร I.C.A.C. ของฮ่องกง

(3.) ทำให้การสอบสวนคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประ-
 พหุติมิชอบในวงราชการมีการกระทำเพียงครั้งเดียว ไม่ต้องมีการสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.
 แล้วจะต้องมีการสอบสวนของพนักงานสอบสวน อีกทั้งในเรื่องเดียวกัน อันเป็นการทำงานซ้ำซ้อน
 กันทำให้เสียเวลาและเสียโอกาสที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมารับโทษได้ทันที ตามเจตนารมณ์ของ
 การใช้บังคับกฎหมายอาญา ทำให้มาตรการทางอาญาใช้บังคับการทุจริตและประพฤติมิชอบไม่ได้
 ผล การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ทำการสอบสวนเพียงขั้นตอนเดียวจะทำให้การดำเนินคดีอาญา
 เร็วขึ้น สามารถเห็นผลของการทำผิดได้ทันที การใช้มาตรการทางอาญาเพื่อป้องกันและปราบ
 ปราบการทุจริตและประพฤติมิชอบก็จะสัมฤทธิ์ผล

2. ผลกระทบ

(1) ทำให้พนักงานสอบสวนขาดเอกภาพในการสอบสวนคดีอาญา เพราะโดย
 ปกติแล้วพนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนคดีอาญาได้ทุกประเภททั่วราชอาณาจักร
 หากจำกัดให้คดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ อยู่ในอำนาจ การ
 สอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ด้วย ความเป็นเอกภาพของพนักงานสอบสวนย่อมลดน้อยลง เท่า
 กับลดบทบาทของพนักงานสอบสวนทำให้ความเป็นองค์กรหลักขององค์กรตำรวจในการป้องกันและ
 ปราบปรามการกระทำผิดอาญาเสียไป

(2) ทำให้องค์กร ป.ป.ป. มีอำนาจมาก คือเป็นทั้งผู้ทำการสืบสวนสอบสวน
 ข้อเท็จจริง ซึ่งขาดความผิดและโทษ กล่าวหาแจ้งความดำเนินคดี และทำความเห็นสั่ง ฟ้องหรือ
 สั่งไม่ฟ้องเสนอพนักงานอัยการเสียเองทั้งหมด แม้จะทำให้ฐานะขององค์กร ป.ป.ป. เปลี่ยน
 จากองค์กรเสริมมาเป็องค์กรหลักก็ตาม ก็เป็นการใช้อำนาจเด็ดขาดที่ไม่อาจมีการตรวจสอบ
 และควบคุมการสอบสวนของ ป.ป.ป. ได้ อันเป็การขัดต่อหลักทฤษฎีการตรวจสอบ และถ่วงดุลย์
 อำนาจ (Check and Balance) และทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ที่จะได้รับ
 การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล ตามหลักทฤษฎีว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Human
 Rights)

(3) มีการกระทบต่อการบังคับใช้ ป.ว.อ. ที่ใช้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองเท่านั้น เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา เมื่อการกระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน ป.ว.อ. ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานดำเนินคดีอาญาตาม ป.ว.อ. ก็จะทำกับคดีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการสามารถดำเนินคดีได้ 2 ทาง ทางหนึ่งสอบสวนดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ซึ่งใช้วิธีดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. อีกทางหนึ่งสอบสวนดำเนินคดีโดยพนักงานสอบสวน ซึ่งใช้วิธีดำเนินคดีตาม ป.ว.อ. ทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน และเป็นการล้าหลังขัดแย้งกันในการบังคับใช้กฎหมายทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา หากจะให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ก็ต้องให้มีการสอบสวนดำเนินคดีอาญาได้ทางเดียว ถ้าให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นผู้สอบสวนดำเนินคดีก็ต้องแก้ไข ป.ว.อ. ซึ่งเป็นกฎหมายหลักให้จำกัดอำนาจพนักงานสอบสวนมิให้สอบสวนดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับการทุจริต มิให้สอบสวนดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่งไม่น่าจะแก้ไขได้เพราะจะกระทบ กับกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ป.ว.อ. แต่ถ้าให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้สอบสวนดำเนินคดี เพียงฝ่ายเดียว เหมือนเช่นที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันก็ไม่ต้องแก้ไขกฎหมายใด เพราะเป็นวิธีดำเนินคดีอาญาตาม ป.ว.อ. อยู่แล้ว

(4) เมื่อเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนคดีอาญามากขึ้น โดยไม่มีการตรวจสอบและถ่วงดุลย์อำนาจการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้อาจเกิดการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เอง ย่อมเกิดผลกระทบต่อผู้ถูกกล่าวหาและประชาชนที่จะได้รับความเสียหายจากการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น

(5) การที่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง ดังเช่นพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. นั้นต้องมีสมรรถภาพ มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาเป็นอย่างดี ให้ทัดเทียมกับพนักงานสอบสวน เหมือนอย่างบุคคลกรของ I.C.A.C. ในฮ่องกง แต่สมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ใน ปัจจุบัน

ที่มีความสามารถดังเช่นพนักงานสอบสวนมีจำนวนน้อย ดังนั้น แม้มีอำนาจ การสอบสวน เพิ่มขึ้น แต่ประสิทธิภาพการสอบสวนยังคงเดิม การมีอำนาจเพิ่มขึ้นก็ไร้ประโยชน์

ดังนั้นการให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน จึงมีผลกระทบมากกว่าผลดี เพราะ เป็นการลดบทบาทและอำนาจหน้าที่การสอบสวนดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนลงไป แต่ทั้งนี้สามารถแก้ไขให้พนักงานสอบสวนคงมีอำนาจหน้าที่สอบสวนและดำเนินคดีอาญา เช่น เดิมได้ โดยการแต่งตั้งพนักงานสอบสวนให้เป็นเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ด้วย

5.1.2 การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม

การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนตาม ป.ว.อ. โดยให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นหัวหน้าสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้น จะทำให้เกิดผลดีและผลกระทบดังนี้คือ

1. ผลดี

(1) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจมากขึ้นในการสอบสวนและดำเนินคดี เพราะมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามป.ว.อ. เช่นกัน ในการแสวงหาพยานหลักฐาน เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ก็สามารถทำได้เอง โดยไม่ต้องขอความร่วมมือจากพนักงานสอบสวนดำเนินการให้ ทำให้ได้พยานหลักฐานมาทันการก่อนที่พยานหลักฐานจะสูญหายหรือถูกทำลาย

(2) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีโอกาสตรวจสอบการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ เพราะเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ย่อมมีอำนาจควบคุมการสอบสวน ทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาในขณะที่ถูกสอบสวน มิให้มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของพนักงานสอบสวนเกิดขึ้นเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาตามหลักสิทธิมนุษยชน

(3) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.รู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบวิธีปฏิบัติของหน่วยงานทางราชการและรัฐวิสาหกิจดีกว่าพนักงานสอบสวน เพราะเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงอยู่แล้ว การเข้าร่วมในการสอบสวนกับพนักงานสอบสวน จะทำให้พนักงานสอบสวนทราบแนวทางและประเด็นในการสอบสวนเร็วขึ้น ไม่ต้องใช้เวลาศึกษากฎหมายและระเบียบปฏิบัติมากนัก ทำให้สอบสวนได้รวดเร็ว สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมารับผิดรับโทษได้ในเร็ววัน

(4) สามารถทำให้การสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นลักษณะการชี้ขาดความผิดและโทษ มิใช่เป็นเพียงชี้มูลว่ามีความผิดเกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่ากับเป็นการเสริมน้ำหนักของการสอบสวนให้มีความสำคัญพอที่จะเสนอต่อพนักงานอัยการได้ เท่ากับเป็นการพัฒนาส่งเสริมให้ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นองค์กรหลัก เพื่อรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเฉพาะ สมดังเจตนารมณ์ที่จัดตั้ง ป.ป.ป. ขึ้นมา

(5) ทำให้มีการตรวจสอบการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทำให้มีการตรวจสอบถ่วงดุลย์อำนาจของพนักงานสอบสวนได้

2. ผลกระทบ

(1) การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม ทำให้พนักงานสอบสวนขาดเอกภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นการลดบทบาทของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีอาญาลง เป็นการขัดกับการบังคับใช้ ป.ว.อ. ที่ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองเท่านั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจทำการสอบสวน

(2) การที่เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีฐานะเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนเท่ากับเป็นการให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั่นเอง ซึ่งใน ป.ว.อ. ได้บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตาม ป.ว.อ. ที่จะ เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ คือเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองเท่านั้น ถ้าให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติใน ป.ว.อ.

(3) การเป็นพนักงานสอบสวนร่วม ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตาม ป.ว.อ. ด้วย ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องทำการสอบสวนความผิดอาญาที่เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าจะได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตน ตาม ป.ว.อ. มาตรา 18 จึงทำให้เกิดข้อขัดแย้งเกี่ยวกับเขตอำนาจทำการสอบสวนของพนักงานสอบสวนว่าจะให้ถือเขตท้องที่ใดเป็นเขตอำนาจทำการสอบสวน ย่อมเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ และมีผลกระทบต่อ ป.ว.อ. กับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(4) การสอบสวนเป็นเรื่องการใช้ดุลยพินิจที่ต้องอาศัยความเที่ยงธรรม ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้ความจริง เมื่อเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีบทบาทเป็นพนักงานสอบสวนร่วม เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. จึงจำเป็นต้องมีสมรรถภาพเหล่านี้ด้วย แต่ในขณะนี้ ป.ป.ป. มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวไม่เพียงพอ การเข้าร่วมทำการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนอาจเกิดความคิดเห็นขัดแย้งกัน

ตามที่กล่าวมานี้ย่อมเห็นได้ว่า การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วมและเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนมีผลดีมากกว่าผลกระทบ เป็นแนวทางหนึ่งที่ ป.ป.ป. อาจพัฒนาให้ถึงได้โดย ป.ป.ป. ต้องพัฒนาบุคลากรของ ป.ป.ป. ให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนทั้งทางด้านกฎหมายและด้านปฏิบัติ หรือกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจกำหนดเขตอำนาจการสอบสวนให้แน่ชัดว่าจะยึดถือเขตท้องที่ใดเป็นหลัก เพื่อมิให้เกิดเขตอำนาจสอบสวนขัดแย้งกัน และกำหนดขอบเขตการเป็นพนักงานสอบสวนให้ชัดเจนว่าให้อยู่ในฐานะพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป.ว.อ. แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่สามารถตรวจสอบถ่วงดุลย์อำนาจการสอบสวนของ ป.ป.ป. ได้ ก็อาจจะแก้ไขได้โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วมเฉพาะคดีสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคงของประเทศเท่านั้น และให้ ป.ป.ป. รายงานผลการสอบสวนคดีดังกล่าวแก่นักคณะรัฐมนตรีทุกคดี ก็อาจจะเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลย์อำนาจการสอบสวนของ ป.ป.ป. ได้โดยฝ่ายบริหารด้วยตนเอง

แต่ในขณะนี้เห็นว่ายังไม่เหมาะสมที่จะนำแนวพัฒนาดังกล่าวนี้มาใช้กับการดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. เพราะพนักงานสอบสวนยังไม่เชื่อถือในการสอบสวนของ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. คงจะถูกคัดค้านจากทางฝ่ายพนักงานสอบสวนแน่นอน หนทางแก้ไขคือควรรีให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การสอบสวนของพนักงานสอบสวน โดยเข้าไปร่วมฟังการสอบสวนก่อนในระยะแรก ไม่ใช่เข้าไปในฐานะเป็นพนักงานสอบสวนร่วม แต่เข้าไปในฐานะผู้สังเกตการณ์เพื่อที่มีประสบการณ์ทางการสอบสวนของพนักงานสอบสวน และเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ได้เป็นพนักงานสอบสวนร่วมต่อไป หากแก้ไขด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ น่าจะมีโอกาสพัฒนาให้เป็นไปตามแนวทางนี้ได้ แต่ต้องเป็นการพัฒนาในระยะยาวเช่นกัน

5.1.3 การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน

การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนมีผล

ดังนี้คือ

1. ผลดี

(1) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจในการสอบสวนและดำเนินการได้อย่างพนักงานสอบสวน สามารถทำการสอบสวนในลักษณะกำหนดความผิดและโทษได้ ทำให้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาฟ้องคดีของพนักงานอัยการและพิจารณาพิพากษาของศาลได้

(2) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเองได้ โดยมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึด อาศัย เอกสารหรือสิ่งของได้ ทำให้ได้พยานหลักฐานแน่นอนหน้าที่จะพิสูจน์ความผิดและโทษ

(3) สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. สามารถเสนอพนักงานอัยการได้โดยตรง เพราะการสอบสวนได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ถือว่าได้มีการสอบสวนคดีอาญานั้นแล้ว ซึ่งพนักงานอัยการสามารถนำไปฟ้องคดีได้

2. ผลกระทบ

(1) การระบุให้เจ้าหน้าที่ป.ป. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน มีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีขอบเขตการปฏิบัติว่า ใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนได้เพียงใด เพราะตัวเจ้าหน้าที่ป.ป. ไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน ถ้าปฏิบัติภารกิจในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนโดยเฉพาะ เช่น การจับกุม กักขัง ควบคุมตัวผู้ต้องหา โดยเจ้าหน้าที่ป.ป. โดยลำพัง อาจเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบได้

(2) แม้มีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง แต่ไม่มีกำหนดให้แสวงหาพยานหลักฐานได้โดยวิธีใดบ้าง ทำให้พยานหลักฐานที่ได้มาเป็นพยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ใช้งบรับฟังลงโทษผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีผลดีมากกว่าผลกระทบก็ตาม แต่เป็นผลกระทบเกี่ยวกับทางปฏิบัติ ซึ่งทางปฏิบัติถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งกว่าทางทฤษฎี ดังนั้นแล้วให้อำนาจ แต่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ อำนาจนั้นก็ไร้ผล

แต่มีทางแก้ไขคือ ต้องระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนไว้ให้ชัดเจน ว่ามีอำนาจสอบสวนอย่างไร จะให้เป็นอำนาจสอบสวนเบื้องต้น หรือเป็นอำนาจเต็มรูปแบบของพนักงานสอบสวน การแสวงหาพยานหลักฐาน จะได้เป็นการดำเนินการเพียงทราบข้อเท็จจริง หรือจะไม่มีลักษณะกำหนดความผิดและโทษ ต้องระบุไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายที่รองรับอำนาจหน้าที่นั้นไว้ เช่น ระบุให้เจ้าหน้าที่ป.ป. มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึดอายัด เอกสารหรือบัญชี เว้นแต่การจับกุม กักขัง ควบคุมให้ดำเนินการโดยพนักงานสอบสวน เป็นต้น

5.1.4 การให้เจ้าหน้าที่ป.ป. มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้น

การให้เจ้าหน้าที่ป.ป. มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้นมีผลดังนี้

1. ผลดี

- (1) ทำให้การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.เป็นการรวบรวมข้อมูลและหลักฐานเป็นเบื้องต้น เพื่อเริ่มคดีให้พนักงานสอบสวน
- (2) เป็นการเอื้ออำนวยประโยชน์ให้พนักงานสอบสวนได้มีข้อมูลหลักฐานเป็นแนวทางในการสอบสวน จะได้ไม่ต้องใช้เวลาในการรวบรวมหลักฐานนานนัก ทำให้คดีรวดเร็ว

2. ผลกระทบ

- (1) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.ไม่มีอำนาจโต้แย้งความเห็นของพนักงานสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนไม่เห็นด้วยกับการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.
 - (2) ถ้าพนักงานสอบสวนไม่ยึดถือสำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นหลัก พนักงานสอบสวนไปแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใหม่โดยไม่สนใจสำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. แต่พนักงานสอบสวนไม่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับช่องทางในการกระทำทุจริตหรือประพฤติดีมิชอบได้ดีเท่ากับเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ทำให้พยานหลักฐานอ่อน
 - (3) ทำให้คดีล่าช้า เพราะมีการสอบสวนถึงสองครั้ง ซ้ำซ้อนกันในเรื่องเดียวกัน ทำให้เสียเวลาโดยใช้เหตุ
- จากการวิเคราะห์เห็นว่า การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้นมีผลกระทบมากกว่าผลดี ซึ่งในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ก็มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้นอยู่แล้ว จึงไม่เกิดประโยชน์แก่ ป.ป.ป. แต่อย่างใด

5.1.5 การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มีอำนาจดำเนินคดีอาญาโดยได้รับ

มอบหมายพิเศษ

1. ผลดี

- (1) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีอาญาเอง

ได้โดยได้รับอำนาจจากการมอบหมาย โดยฟ้องคดีได้เองโดยตรง ไม่ต้องเสนอผ่านพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ

(2) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจทำการสอบสวนในลักษณะกำหนด ความผิดและโทษได้ สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเองได้ เพราะต้องใช้เป็นหลักฐานในสำนวน การสอบสวนเพื่อฟ้องคดีต่อศาล

2. ผลกระทบ

(1) คดีอาญาที่มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีโดยฟ้องต่อศาลได้ โดยตรง มีในคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งถือว่าเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคกระทำแทน ประชาชน และสังคม ส่วนรวมที่ได้รับความเสียหาย ไม่ใช่เป็นการคุ้มครองสิทธิของรัฐ ดังนั้น การให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้เอง ทำให้ข้ามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ทางอาญาที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ซึ่งต้องดำเนินตามขั้นตอน คือมีการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน และฟ้องคดีให้พนักงานอัยการ

(2) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มิได้มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน และมี ใต้มีฐานะเป็นพนักงานอัยการ การที่มอบให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ฟ้องคดีต่อศาลได้โดยตรง เป็นการมอบอำนาจในการดำเนินคดีอาญามากเกินไป และไม่สามารถมีหน่วยงานใดตรวจสอบและ ถ่วงดุลย์การใช้อำนาจสอบสวนดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.

(3) การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ไม่มีหน่วยงานภายนอกตรวจสอบควบคุมได้ อาจเกิดการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบได้ย่อมเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา

จากการวิเคราะห์เห็นว่า มีผลกระทบมากกว่าผลดี เพราะเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจสอบสวนคดีอาญามาก แต่ไม่สามารถทำการตรวจสอบใช้อำนาจได้ อาจเกิดการกระทบ กระเทือนสิทธิของผู้บริสุทธิ์และสุจริตได้

แต่สามารถแก้ไขได้โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบได้โดย การตรวจสอบภายใน เช่น ให้ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือให้มีหน่วยงานอื่นตรวจสอบภายนอก เช่น ให้พนักงานอัยการ ตรวจสอบสวนคำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. โดยให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีเพียงอำนาจสอบสวนแต่การฟ้องคดีให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เป็นต้น

5.1.6 การให้ส่วนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. เป็นส่วนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน

1. ผลดี

(1) ทำให้ส่วนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีฐานะ เช่นเดียวกับส่วนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนคือ สามารถเสนอสำนวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง ทำให้การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีประสิทธิภาพขึ้น

(2) การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. จะมีลักษณะเป็นการกำหนด \ ความผิดและโทษ สามารถใช้ฟังพิสูจน์ความผิดและโทษของผู้ถูกกล่าวหาได้ มิใช่มีลักษณะเป็นเพียงการชี้มูลเพื่อทราบข้อเท็จจริงเท่านั้น

(3) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเองได้ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานตามความผิดที่กล่าวหา เพื่อพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้ทำผิดมาลงโทษได้

2. ผลกระทบ

(1) ส่วนการสอบสวน เป็นเพียงผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. แม้กำหนดให้ผลผลิตมีอำนาจ แต่ตัวบุคคลผู้ผลิตไม่มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ก็ไม่อาจทำให้ผลผลิตนั้นเกิดผลตามอำนาจหน้าที่ให้ไว้ได้ เพราะเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ไม่มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน แม้ส่วนการสอบสวนจะให้ถือเสมือนเป็นส่วน

การสอบสวนก็ตาม เมื่อต้องมีการดำเนินคดีตามขั้นตอนของการสอบสวนและดำเนินคดีอาญา จะไม่มีตัวบุคคลมารองรับดำเนินการนั้นได้

(2) ส่วนงานการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มิได้เป็นส่วนงานของพนักงานสอบสวนโดยแท้ และเกิดจากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ซึ่งมีใช่เป็นพนักงานสอบสวน จะเกิดเป็นส่วนงานการสอบสวนที่ใช้ฟังลงโทษผู้กระทำผิดไม่ได้

(3) ส่วนงานการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ไม่อาจมีการตรวจสอบได้ เพราะมิได้เสนอผ่านพนักงานสอบสวนก่อนให้พนักงานอัยการฟ้องคดี อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ และขัดต่อหลักการความและถ่วงดุลย์อำนาจ

จากการวิเคราะห์เห็นว่า การให้ส่วนงานการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ถือเสมือนเป็นส่วนงานการสอบสวนของพนักงานสอบสวน จะทำให้การสอบสวนดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่มีอุปสรรคในทางปฏิบัติ เพราะไม่มีตัวบุคคลที่เป็นพนักงานสอบสวนมารองรับการดำเนินการของส่วนงานการสอบสวนนั้น

แต่สามารถแก้ไขได้โดยให้พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. บัญญัติรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ให้สอดคล้องกับการให้ถือเสมือนเป็นส่วนงานการสอบสวนของพนักงานสอบสวนด้วย เช่น ให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน และให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ทำการแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง โดยให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึดอายัด เอกสารหรือสิ่งของที่ใช้เป็นพยานหลักฐานได้ เป็นต้น

นอกจากนี้จะทำให้ส่วนงานการสอบสวนของป.ป.ป. มีอำนาจมากขึ้น ถ้ากำหนดให้เป็นส่วนงานการสอบสวนของคณะกรรมการป.ป.ป. ถือเสมือนเป็นส่วนงานของพนักงานสอบสวน เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ป. เป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการพิจารณาวินิจฉัยเป็นยุติว่าเห็นควรจะฟ้องคดีหรือไม่ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยตรง

5.1.7 การให้ใช้ส่วนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นหลักในการ

สอบสวนของพนักงานสอบสวน

1. ผลดี

(1) ทำให้การสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวนเร็วขึ้น โดยยึดถือข้อมูลและพยานหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในสำนวนของ ป.ป.ป. เป็นแนวทาง พนักงานสอบสวนไม่ต้องเสาะแสวงหาเองใหม่ หรือพนักงานสอบสวนเห็นว่ายังขาดหลักฐานบางอย่างอยู่ พนักงานสอบสวนก็สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดอยู่ได้ ไม่ทำให้เสียเวลามากนัก ทำให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนได้เร็วขึ้น และสามารถดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาได้เร็วขึ้น ทำให้กระทบกระเทือนเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาน้อยลง

(2) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ที่มีอำนาจหน้าที่สอบสวนคดีอาญาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนิติศาสตร์อยู่จำนวนมาก อีกทั้งมีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาอยู่แล้ว ย่อมทำการสอบสวนอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเป็นคดีที่ละเอียดอ่อน ต้องรู้ระเบียบขั้นตอนในทางปฏิบัติหน้าที่ที่อาจทำให้เกิดช่องทางหรือโอกาสทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีมูลกระทำความผิด จึงมีมติว่ามีมูลและส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป เมื่อพนักงานสอบสวนยึดถือสำนวนสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวน เท่ากับว่าสำนวนสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน มิใช่เป็นเพียงการสอบสวนเบื้องต้นดังเช่นทุกวันนี้ เท่ากับเพิ่มบทบาทให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ทำการสอบสวนมีลักษณะกำหนดความผิดและโทษเหมือนดังเช่นการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทำให้เกิดผลดีแก่ป.ป.ป. ที่จะพัฒนาบทบาทของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

(3) ปัจจุบันนี้ องค์กร ป.ป.ป. มีฐานะเป็นองค์กรเสริมของฝ่ายบริหาร การดำเนินคดีอาญา จึงต้องมอบให้องค์กรหลักของฝ่ายบริหารดำเนินการ ซึ่งขัดต่อ

เจตนาของการจัดตั้ง ป.ป.ป. ขึ้นมาให้มีความเป็นเอกภาพ เพื่อรับผิดชอบด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเฉพาะ ดังนั้นองค์กร ป.ป.ป. จึงขาดเอกภาพ ที่จะดำเนินการให้บรรลุถึงเป้าหมายของการจัดตั้ง ป.ป.ป. การให้องค์กรหลักคือ พนักงานสอบสวนยึดถือสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลัก ทำให้เกิดการปฏิบัติงานของ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นการปฏิบัติงานส่วนหนึ่งขององค์กรหลัก มิใช่เป็นแค่เพียงองค์กรที่ทำหน้าที่ประสานงาน เช่นปัจจุบัน ทำให้ ป.ป.ป. มีเอกภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีแก่ ป.ป.ป. ที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้

2. ผลกระทบ

(1) องค์กร ป.ป.ป. ยังคงมีลักษณะเป็นองค์กรเสริมอยู่เช่นเดิม เพราะการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มิได้มีอำนาจเหมือนเป็นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทำให้ไม่สามารถเสนอพนักงานอัยการได้โดยตรง

(2) ไม่มีตัวบุคคลมารองรับการดำเนินการในทางปฏิบัติ ถ้ามีการให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม เนื่องจากไม่มีอำนาจไปถึงตัวบุคคล คือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. การให้พนักงานสอบสวนใช้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวน มีผลกระทบเช่นกัน เพราะไม่มีตัวบุคคลมารองรับการดำเนินการตามสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. ทำให้เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ แต่ทั้งนี้พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการสอบสวนอยู่เช่นเดิมและมีฐานะเป็นองค์กรหลักในการดำเนินคดีอาญาเช่นเดิม ซึ่งเป็นผลดีแก่พนักงานสอบสวนที่มีเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. รวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐานไว้ให้ชั้นหนึ่งแล้ว เท่ากับเป็นการลดภาระของพนักงานสอบสวนลงด้วย

แต่จะทำให้สำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ ต้องบัญญัติรองรับอำนาจตัวบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดสำนวนการสอบสวนด้วย โดยควรกำหนดให้เป็นสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ในการใช้เป็นหลักของพนักงานสอบสวนมากกว่าสำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เพราะคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบลำดับสูงสุด

5.2 วิเคราะห์ตามกฎหมายต่างประเทศ

5.2.1 ตามกฎหมายฮ่องกง

1. ผลดี

(1) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนดำเนินคดีอาญาอย่างมาก เพราะสามารถทำการสอบสวนได้อย่างกว้างขวาง แสวงหาพยานหลักฐานได้ทุกรูปแบบ เช่น การตรวจค้น การยึดอายัด การเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร ตรวจสอบสมุดบัญชีธนาคาร และสามารถกลับการร้องเรียนได้ทั้งทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ หรือมาร้องเรียนด้วยตนเอง ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.สะดวกมากขึ้น มีเอกภาพและคล่องตัวมากขึ้น

(2) มีอำนาจจับกุม กักขัง และควบคุมตัวผู้ถูกจับได้เอง แม้การควบคุมตัวผู้ถูกจับจะควบคุมไว้ได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมงก็ตาม ก็เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นต้นได้พอสมควร และเป็นการไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ถูกจับมากนัก

(3) ไม่ลดบทบาทขององค์กรหลักในการดำเนินคดีอาญาคือพนักงานสอบสวนลงแต่อย่างใด เพราะการดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.ตามกฎหมายฮ่องกงนี้ ไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่เป็นตำรวจจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กฎหมายให้ไว้

2. ผลกระทบ

(1) ทำให้การสอบสวนดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.มีมากขึ้นไป ไม่มีบุคคลใดหรือหน่วยงานใดตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนและดำเนินคดีได้ อันเป็นการขัดต่อหลักคานและถ่วงดุลย์อำนาจ

(2) ทำให้มีการปฏิบัติงานลักลั่นกัน เพราะเจ้าหน้าที่ป.ป.ป.ก็สามารถดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบได้เอง ขณะเดียวกันพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจดำเนินคดีเองได้ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูก

กล่าวหา ถ้าอำนาจการสอบสวนดำเนินคดีอาญาที่กฎหมายรองรับอำนาจของเจ้าพนักงานทั้งสองฝ่ายนี้แตกต่างกัน

(3) ในแสวงหาพยานหลักฐาน เจ้าหน้าที่ป.ป.ป.สามารถแสวงหาพยานได้หลายรูปแบบ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและทรัพย์สินได้โดยง่าย อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริสุทธิ์และสุจริตได้

จากการวิเคราะห์เห็นได้ว่าการให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่ได้อย่างเจ้าหน้าที่ I.C.A.C. จะมีอำนาจการสอบสวนดำเนินคดีอาญาอย่างมาก แต่ไม่มีการตรวจสอบวิธีการสอบสวนได้ อาจเกิดการใช้อำนาจโดยมิชอบขึ้นได้

5.2.2 วิเคราะห์ตามกฎหมายสิงคโปร์

1. ผลดี

(1) ทำให้เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจการสอบสวนดำเนินคดีได้อย่างเต็มที่ มีการรวบรวมพยานหลักฐานโดยการแสวงหาพยานหลักฐานได้หลายวิธี ทำให้ได้พยานหลักฐานที่แน่นหนาฟังลงโทษได้

(2) ทำให้ไม่ลดบทบาทขององค์กรหลักในการดำเนินคดีอาญา เพราะพนักงานสอบสวนยังคงมีอำนาจดำเนินการสอบสวนดำเนินคดีอาญาได้อยู่เช่นเดิม การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ไม่ตัดอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

2. ผลกระทบ

(1) เจ้าหน้าที่ป.ป.ป. มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐาน อาจเกิดการกระทบกระเทือนต่อสิทธิส่วนบุคคลและทรัพย์สินได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริสุทธิ์และสุจริตที่ต้องเสียหายจากการแสวงหาพยานหลักฐานนั้น

(2) การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ป.ป.ป. ตามกฎหมายสิงคโปร์ มีลักษณะเป็นการสอบสวนเบื้องต้นเพื่อเสนอพนักงานอัยการให้กักขัง และพนักงานอัยการ

เสนอส่วนงานการสอบสวนนั้นในลักษณะทำความเห็นควรฟ้องหรือไม่ เช่นเดียวกับอำนาจการสอบสวนเบื้องต้นเช่นกัน ไม่มีอำนาจวินิจฉัยความเห็นว่าจะฟ้องหรือไม่ เพราะอำนาจการวินิจฉัยความผิดและโทษเป็นอำนาจของศาล

จากการวิเคราะห์เห็นว่า อำนาจการสอบสวนดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ตามแบบกฎหมายสิงคโปร์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพไม่มากนัก เพราะมีลักษณะเป็นการสอบสวนเบื้องต้นเช่นเดียวกับอำนาจสอบสวนดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ที่มีอยู่ในขณะนี้

จากการวิเคราะห์บทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน และดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ตามแนวทางของเจ้าพนักงานตามกฎหมายอื่นทั้งไทยและต่างประเทศ ที่มีอำนาจดำเนินคดีอาญา ทำให้เห็นว่าแนวทางพัฒนาให้มีอำนาจสอบสวนและดำเนินคดีอาญาที่มีประสิทธิภาพมีหลายรูปแบบ

รูปแบบที่เห็นว่าเหมาะสมกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มากที่สุดคือ การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม เพราะเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนเช่นกัน ซึ่งมีอำนาจควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทำให้มีการตรวจสอบการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนต้องทำการสอบสวนตามที่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เสนอแนะ นอกจากนี้เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้บริสุทธิ์และสุจริต ซึ่งอาจถูกกรงะทบกระเทือนจากการสอบสวนและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้อย่างดี